

MAŁOPOLSKI URZĄD WOJEWÓDZKI W KRAKOWIE

WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ

PS.III.0934-8-10

Protokół

z kontroli doraźnej przeprowadzonej w dniu 20 maja 2010 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Krakowie, ul. Józefińska 14, 30-529 Kraków, zwanym dalej „Ośrodkiem” lub „MOPS”, przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej MUW w Krakowie – Iwonę Kotlarz – Starszego Inspektora Wojewódzkiego oraz Przemysława Raczkowskiego – Inspektora Wojewódzkiego, na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004 r. Nr 64 poz. 593 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. Nr 261, poz. 543) i upoważnienia do kontroli z 14 maja 2010 roku (znak: PS.III.0939-56-09), wydanego z up. Wojewody Małopolskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie.

Kontrola została przeprowadzona w celu zbadania zasadności zarzutów stawianych pracownikom Filii Nr 1 MOPS, zawartych w treści interwencji skierowanej w marcu 2010 roku do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej przez panią Rozalię S., odnoszących się do niewłaściwego, zdaniem skarżącej, rodzaju i zakresu pomocy przyznanej Andrzejowi W., synowi zainteresowanej.

Protokół z kontroli został sporządzony na podstawie:

- analizy dokumentacji dotyczącej Pana Andrzeja W.,
- rozmowy z Zastępcą Dyrektora MOPS – Panem Jackiem Kowalczykiem,
- rozmowy z Kierownikiem Filii nr 1 MOPS – Panią Martą Kowalewską.

Pełna dokumentacja kontrolna odnośnie skargi Pani Rozalii S. znajduje się do wglądu – w siedzibie Wydziału Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, nie udostępniona do publicznej wiadomości ze względu na dobro sprawy i ochronę danych osobowych.

Przy sporządzaniu niniejszego protokołu wykorzystano informacje umieszczone w następujących dokumentach:

1. Oświadczenie o stanie majątkowym z 25 stycznia 2007 roku,
2. Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z 7 lutego 2007 roku Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności ,
3. Oświadczenie strony z 16 marca 2007 roku odnośnie nienależnie pobranych świadczeń,
4. Decyzja nr MOPS-F1/4263/W171/06/1711/2007 z dnia 5 lutego 2007 roku,
5. Decyzja nr MOPS-F1/4263/W171/06/3904/2007 z dnia 12 marca 2007 roku,
6. Notatka pracownika socjalnego z 28 lutego 2007 roku dotycząca sposobu obliczania zasiłku stałego,
7. Polecenie Służbowe Nr 9/2007 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie z dnia 22 stycznia 2007 roku wraz z załącznikiem,
8. Decyzja nr MOPS-F1/4263/W171/06/3947/2007 z dnia 13 marca 2007 roku,
9. Decyzja nr MOPS-F1/4263/W171/06/3946/2007 z dnia 13 marca 2007 roku,

10. Oświadczenie o stanie majątkowym z 31 lipca 2007 roku,
11. Pismo zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Krakowie z 31 sierpnia 2007 roku nr 180000/8120/842074/2007/RU dot. wykonania wyroku sądowego i zwrotu kwoty wypłaconych zasiłków,
12. Decyzja nr MOPS-F1/4263/W171/06/10006/2007 z dnia 14 września 2007 roku,
13. Pismo zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Krakowie z 25 października 2007 roku nr 180000/6120/942074/25/2007/RU dot. zwrotu kwoty wypłaconych zasiłków,
14. Protokół z ustnego zgłoszenia podania o udzielenie pomocy z 31 sierpnia 2007 roku,
15. Decyzja nr MOPS-F1/4263/W171/06/1840/2008 z dnia 21 stycznia 2008 roku,
16. Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z 1 lutego 2008 roku Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Krakowie,
17. Aktualizacja wywiadu środowiskowego z dnia 28 marca 2008 roku,
18. Protokół z ustnego zgłoszenia podania o udzielenie pomocy z 28 marca 2008 roku,
19. Decyzja nr MOPS-F1/4263/W171/06/5367/2008 z dnia 11 kwietnia 2008 roku,
20. Oświadczenie o stanie majątkowym z 3 września 2008 roku,
21. Decyzja nr MOPS-F1/4263/W171/06/012091/2009 z dnia 17 listopada 2009 roku wraz z załącznikiem,
22. Decyzja nr MOPS-F1/4263/W171/06/000051/2010 z dnia 4 stycznia 2010 roku wraz z załącznikiem,
23. Aktualizacja wywiadu środowiskowego z dnia 6 stycznia 2010 roku,
24. Pismo z 29 grudnia 2009 roku Komisariatu Policji III w Krakowie w sprawie prowadzonego postępowania przygotowawczego,
25. Aktualizacja wywiadu środowiskowego z dnia 9 marca 2010 roku,
26. Notatka służbowa z 26 marca 2010 roku pracownika socjalnego, dotycząca rozmowy z terapeutą realizującym specjalistyczne usługi opiekuńcze,
27. Skarga pani Rozalii S. z 3 marca 2010 roku,
28. Decyzja nr MOPS-F1/4263/W171/06/003906/2010 z dnia 31 marca 2010 roku,
29. Decyzja nr MOPS-F1/4263/W171/06/003905/2010 z dnia 31 marca 2010 roku wraz z załącznikiem,
30. Notatka z 11 maja 2010 roku sporządzona przez terapeutę realizującego specjalistyczne usługi opiekuńcze,
31. Notatka z 17 maja 2010 roku sporządzona przez terapeutę realizującego specjalistyczne usługi opiekuńcze,
32. Decyzja Wojewody Małopolskiego z 18 lutego 2010 roku nr SO.I.5110-26-10 w sprawie odmowy wymeldowania z pobytu stałego,
33. Protokół z rozmowy przeprowadzonej 18 maja 2010 roku przez pracowników Fliii Nr 1 MOPS ze stroną,
34. Oświadczenie strony z 18 maja 2010 roku dotyczące stanu majątkowego,
35. Notatka służbowa sporządzona 17 maja 2010 roku przez Kierownika Zespołu ds. Osób Starszych i Niepełnosprawnych,
36. Notatka służbowa sporządzona 19 maja 2010 roku przez pracownika socjalnego odnośnie postępowania w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Ustalenia kontroli:

Kontroli poddano dokumentację dotyczącą świadczeń przyznanych w latach 2006-2010 Andrzejowi W., synowi skarżącej. W kontrolowanym okresie klient otrzymywał zasiłek stały, zasiłki okresowe, celowe, a także specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zasiłki celowe na zakup żywności w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W kontrolowanym okresie klient otrzymał następującą pomoc:

- 17 sierpnia 2006 roku klient złożył ustnie do protokołu wniosek o udzielenie pomocy. Do wniosku załączył orzeczenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 5 lipca 2006 roku uznające, że jest częściowo niezdolny do pracy do września 2006 roku. Od niniejszego orzeczenia złożył sprzeciw do ZUS w dniu 14 lipca 2006 roku. 24 sierpnia 2006 roku przeprowadzono wywiad środowiskowy, w trakcie którego stwierdzono, iż klient jest osobą rozwiedzioną, posiada dwoje dzieci, obecnie mieszka w mieszkaniu razem z matką i bratem, prowadzi jednak odrębne gospodarstwo domowe. Klient leczony jest psychiatrycznie z powodu depresji i prób samobójczych, choruje również na padaczkę, pozostaje w stałym leczeniu. Tego samego dnia przeprowadzono również wywiad alimentacyjny z matką zainteresowanego, w którym ustalono, że nie jest ona w stanie pomagać synowi. W oparciu o dokonane ustalenia przyznano klientowi zasiłek celowy w wysokości 130,00 zł na leki oraz zasiłek okresowy na okres od sierpnia do października 2006 roku w wysokości 201,40 zł miesięcznie. W związku z waloryzacją świadczeń od października kwota zasiłku wzrosła do 207,00 zł miesięcznie. Strona udokumentowała rachunkami zakup leków;
- 18 września dostarczono do MOPS orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z 29 sierpnia 2006 roku, która uznała klienta za zdolnego do pracy. ZUS decyzją z 7 września 2006 roku omówił przyznania renty. 22 września 2006 roku klient złożył odwołanie do Sądu Okręgowego od powyższej decyzji odmownej. W aktach znajduje się opinia specjalisty psychiatry (Bieglego Sądu Okręgowego w Krakowie) dot. stanu zdrowia klienta, stwierdzająca niezdolność do pracy na okres roku, z którą ZUS się nie zgodził;
- Orzeczeniem z 4 października 2006 roku powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności przyznał klientowi lekki stopień niepełnosprawności do 30 października 2008 roku. Od niniejszego orzeczenia klient złożył odwołanie 18 października 2006 roku;
- 19 października 2006 roku wpłynął kolejny wniosek o pomoc. W oparciu o wywiad przeprowadzony 26 października 2006 roku, przyznano zasiłek okresowy w wysokości 250,00 zł na okres od 1 listopada do 31 grudnia 2006 roku;
- 14 listopada 2006 roku przeprowadzono wywiad alimentacyjny u córki klienta, która jednak nie zadeklarowała żadnej pomocy;
- W grudniu 2006 roku klient ponownie wystąpił z wnioskiem o pomoc oraz o przyznanie świadczeń opieki zdrowotnej. W grudniu otrzymał zasiłek celowy w wysokości 100,00 zł na zakup odzieży, zasiłek celowy w wysokości 100,00 zł na dofinansowanie do czynszu i zasiłek celowy w wysokości 180,00 zł na żywność z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Decyzją Urzędu Miasta Krakowa z 20 grudnia 2006 roku otrzymał również uprawnienie do świadczeń zdrowotnych na okres 30 dni;
- 18 stycznia strona złożyła ponownie wniosek o pomoc finansową. Wywiad przeprowadzono 25 stycznia 2007 roku, w trakcie wywiadu strona złożyła oświadczenie, w którym stwierdziła, iż nie posiada żadnego majątku ani oszczędności a jedynym źródłem jej dochodu jest zasiłek okresowy. W oparciu o wywiad, decyzją z 5 lutego 2007 roku nr MOPS-F1/4263/W171/06/1711/2007, przyznano klientowi zasiłek okresowy w wysokości 250,00 zł miesięcznie w okresie od stycznia do marca 2007 roku. Odrębnymi decyzjami przyznano również: zasiłek celowy wysokości 60,00 zł na odzież, zasiłek celowy w wysokości 30,00 zł na środki czystości oraz zasiłek na zakup żywności w wysokości 100,00 zł miesięcznie na luty i marzec 2007 roku w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”;
- 15 lutego 2007 roku klient ponownie zwrócił się do MOPS o pomoc. Do Ośrodka dostarczono orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z 7 lutego 2007 roku uchylające w całości zaskarżone orzeczenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Krakowie z 4 października 2006 roku i przyznające klientowi stopień umiarkowany do 31 stycznia 2008 roku. W wywiadzie środowiskowy przeprowadzonym 22 lutego 2007 roku stwierdzono, iż klient nie posiada

zadnych własnych dochodów, co udokumentowano oświadczeniem klienta. Zgodnie z dokumentacją klient w miesiącu styczniu (z którego obliczano dochód) miał przyznany zasiłek okresowy w wysokości 250,00 zł przyznany na okres styczeń-marzec 2007 roku, którego nie uwzględniono w dochodzie. Decyzją z 12 marca 2007 roku MOPS-F1/4263/W171/06/3904/2007 zmieniono decyzję nr MOPS-F1/4263/W171/06/001711/2007 z dnia 5 lutego 2007 roku uznając, iż świadczenie w formie zasiłku okresowego Panu Andrzejowi W. „*przysługuje w okresie od 2007/03/01 do 2007/03/31 w wysokości 20,00zł*”. Na marginesie należy zauważyć, iż prawidłowa sygnatura zmienianej decyzji to „MOPS-F1/4263/W171/06/1711/2007”.

Jednocześnie decyzją 13 marca 2007 roku Nr MOPS-F1/4263/W171/06/3947/2007 przyznano stronie zasiłek stały na okres od 1 lutego 2007 roku do 31 stycznia 2008 roku w wysokości 444,00 zł. Kolejna decyzją z 13 marca 2007 roku Nr MOPS-F1/4263/W171/06/3946/2007 postanowiono „*1. Uznać część zasiłku okresowego wypłaconego Panu (...) na podstawie decyzji (...) w wysokości 230,00 zł. W okresie od 01.03.2007 r. do 31.03.2007 r. za świadczenie nienależnie pobrane. 2. Zobowiązać do zwrotu kwotę 230,00zł tytułem świadczeń nienależnie pobranych. 3. potrącić kwotę 230,00 zł tytułem świadczeń nie należnie pobranych z bieżącej wypłaty zasiłku stałego przyznanego odrębną decyzją (...)*”.

Do akt dołączono oświadczenie klienta z 16 marca 2007 roku o następującej treści: „*Oświadczam, że nienależnie pobrane świadczenia (zasiłek okresowy) proszę potrącić z zasiłku stałego w miesiącu kwietniu lub marcu*”.

Zgodnie z treścią art. 106 ust.5 ustawy o pomocy społecznej „*5. Decyzję administracyjną zmienia się lub uchyla na niekorzyść strony bez jej zgody w przypadku zmiany przepisów prawa, zmiany sytuacji dochodowej lub osobistej strony, pobrania nienależnego świadczenia, a także można zmienić lub uchylić decyzję, jeżeli wystąpiły przesłanki, o których mowa w art. 11, 12 i 107 ust. 5. (...)*”. W opisanym przypadku nie zachodziła żadna z wymienionych okoliczności, uprawniających do zmiany decyzji przyznającej zasiłek okresowy, na niekorzyść strony. Ponadto brak było podstaw do uznania, iż świadczenie była nienależnie pobrane, bowiem w chwili jego przyznania, zgodnie z dokumentacją, klient nie posiadał innych dochodów. Art. 6 pkt 16 ustawy o pomocy społecznej precyzuje, iż świadczenie nienależnie pobrane to „*świadczenie pieniężne uzyskane na podstawie przedstawionych nieprawdziwych informacji lub niepoinformowania o zmianie sytuacji materialnej lub osobistej*”. W ocenie kontrolujących z przedłożonej podczas kontroli dokumentacji sprawy nie wynika, aby w przypadku Pana W. zachodziła którakolwiek z przesłanek, określonych w art. 6 pkt 16, uzasadniających uznanie pobranego przezeń zasiłku okresowego za świadczenie nienależnie pobrane.

W związku z wątpliwościami odnośnie trybu postępowania przy obliczaniu wysokości zasiłku stałego osobie, której wcześniejszą decyzją przyznano zasiłek okresowy, Kierownik Filii przedłożył kontrolującym Polecenie służbowe Nr 9/2007 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie z dnia 22 stycznia 2007 roku w sprawie zmiany polecenia służbowego Nr 280/2005 z dnia 28 października 2005 r. w sprawie ustalenia zasad obliczania dochodu osób korzystających ze świadczeń z zakresu pomocy społecznej, które normuje sposób postępowania przyjęty przez Ośrodek w przypadku zbiegu uprawnień do świadczeń. Zgodnie z Zasadami ustalania dochodu osób korzystających ze świadczeń z zakresu pomocy społecznej, stanowiącymi załącznik do niniejszego Polecenia służbowego „*Dochód osoby w przypadku której prowadzone jest postępowanie w sprawie przyznania lub kontynuacji świadczenia w formie zasiłku stałego, ustala się bez uwzględniania faktycznie uzyskanych wcześniej świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (...)*”;

- Na wniosek klienta z 13 kwietnia 2007 roku, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego w dniu 18 kwietnia 2007 roku, przyznano pomoc w postaci zasiłku

celowego na zakup żywności w wysokości 100,00 zł na miesiąc maj, czerwiec i lipiec 2007 roku, w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie żywienia;

- 27 lipca 2007 roku wpłynął kolejny wniosek o pomoc. Wywiad przeprowadzono 31 lipca 2007 roku, do wywiadu dołączono oświadczenie o stanie majątkowym, stwierdzające, że jedynym dochodem strony są zasiłki okresowy i stały. W oparciu o dokonane ustalenia przyznano: zasiłki celowe na zakup żywności w wysokości 100,00 zł na miesiąc sierpień, wrzesień i październik 2007 roku w ramach programu rządowego, oraz zasiłek celowy w wysokości 40,00 zł na zakup leków;

- Na wniosek strony z 31 sierpnia 2007 roku, decyzją z 14 września 2007 roku nr MOPS-F1/4263/W171/06/10006/2007, przyznano stronie zasiłek okresowy w kwocie 20,00 zł miesięcznie na okres od 1 września do 31 grudnia 2007 roku.

Zgodnie z art. 106 ust. 5 ustawy o pomocy: „Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, poczynawszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją.”.

W orzecznictwie podkreśla się, że w sprawach z pomocy społecznej dotyczących świadczeń pieniężnych decyzja wywołuje skutki od miesiąca, w którym został złożony wniosek, czyli stronie przysługuje również świadczenie za okres między złożeniem wniosku a wydaniem decyzji. Ma to szczególne znaczenie w przypadku świadczeń pobieranych w dłuższych okresach. Organ pomocy społecznej obowiązany jest wtedy wypłacić świadczenie za okres prowadzenia postępowania administracyjnego. Należy zauważyć, iż przepisy ustawy o pomocy społecznej, w przeciwieństwie do np. art. 23 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych, nie precyzują jakie dokumenty winny być dołączone do wniosku o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej co powoduje, że nie można obciążać strony ujemnymi konsekwencjami nie dołączenia do wniosku dokumentów, w sytuacji gdy przepis prawa nie wskazuje jakie dokumenty powinny być do wniosku dołączone. W konsekwencji w przypadku wniosku o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej, wobec nie określenia przez ustawodawcę jakie dokumenty winny być do niego dołączone, nie można stwierdzić, nawet w przypadku złożenia wniosku bez żadnego dołączonego doń dokumentu, iż do wniosku nie została załączona wymagana dokumentacja. Ponadto w przypadku Pana Andrzeja W. objętego od ponad roku różnymi formami pomocy (w tym kilkakrotnie zasiłkiem okresowym), trudno mówić, iż Ośrodkowi potrzebne były do jego rozpoznania wniosku jakieś dodatkowe dokumenty z wyjątkiem konieczności ustalenia w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego dochodu strony za miesiąc lipiec 2007 roku.

Jak stwierdził w wyroku z dnia 27 listopada 2008 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie (sygn. II SA/Sz 526/08): „Przepis art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. Nr 64, poz. 593 ze zm.), stanowiąc, że świadczenie pomocy społecznej przyznaje się od miesiąca złożenia wniosku oraz wymaganych dokumentów, do dokumentów tych nie zalicza wywiadu środowiskowego, gdyż to nie strona składa rodzinny wywiad środowiskowy, lecz przeprowadza go organ w toku postępowania wyjaśniającego. Niedopuszczalne jest zatem uznanie, że prawo do świadczenia przysługuje stronie dopiero od miesiąca, w którym wywiad został sporządzony.”. Z uwagi na powyższe zasiłek okresowy w tym przypadku należało przyznać od 1 sierpnia 2007 roku, a nie od 1 września tegoż roku;

- Pismem z 31 sierpnia 2007 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie poinformował Ośrodek, że w oparciu o prawomocny wyrok sądowy, decyzją z 20 sierpnia 2007 roku przywrócono klientowi prawo do renty od dnia 1 lipca 2006 roku do 30 czerwca 2007 roku. Poinformowano również, że ZUS przekaże na konto MOPS kwotę 1104,30 zł tytułem zasiłków pobranych przez stronę w okresie od sierpnia do października 2006 roku oraz od listopada do grudnia 2006 roku. 24 sierpnia 2007 roku strona ponownie złożyła wniosek o ustalenie renty. 12 września 2007 roku MOPS zwrócił się do ZUS o zwrot kwoty wypłaconych zasiłków okresowych i stałych w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2007

roku. Decyzją ZUS z 10 października 2007 roku przywrócono stronie prawo do renty od 1 sierpnia 2007 roku do 30 września 2008 roku. Pismem z 25 października 2007 roku poinformowano Ośrodek, że ZUIS przekaże na konto MOPS kwotę 871,88 zł tytułem zasiłku pobranego w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2007 roku a od miesiąca listopada 2007 będą przekazywane potrącenia w kwocie 140,13 do czasu spłaty zadłużenia. Pismem z 17 stycznia 2008 roku MOPS poinformował ZUS o kwotach świadczeń wypłaconych w okresie od sierpnia do grudnia 2007 roku;

- 15 stycznia 2008 roku klient ponownie złożył wniosek o udzielenie pomocy. Wywiad przeprowadzono 15 stycznia 2008 roku i przyznano zasiłek celowy na żywność, w ramach programu rządowego, w wysokości 100,00 zł na luty oraz 100,00 zł na miesiąc marzec 2008 roku;

- Decyzją z 21 stycznia 2008 roku nr MOPS-FI/4263/W171/06/1840/2008 z urzędu zmieniono decyzję z 13 marca 2007 roku nr MOPS-FI/4263/W171/06/3947/2007, przyznającą zasiłek stały na okres od 1 lutego 2007 roku do 31 stycznia 2008 roku w wysokości 444,00 zł w części dotyczącej kwoty zasiłku, przyznając zasiłek w kwocie 94,46 zł od 1 sierpnia do 31 października 2007 roku oraz w kwocie 58,93 zł od 1 listopada do 31 grudnia 2007 roku i w kwocie 58,93 zł od 1 stycznia do 31 stycznia 2008 roku;

- 28 marca 2008 roku klient ponownie złożył wniosek o pomoc finansową. Do wywiadu przeprowadzonego w tym samym dniu dołączono orzeczenie z dnia 1 lutego 2008 roku Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Krakowie zaliczające klienta do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na stałe. Z orzeczenia wynika, iż strona złożyła wniosek o ponowne orzeczenie 7 stycznia 2008 roku. W wywiadzie przeprowadzonym w tym samym dniu pracownik socjalny odnotował, m.in. „*Hospitalizacja od 24.01.2008 do 06.03.2008*”. Ustalono, iż klient nie pracuje zawodowo i nie podejmuje prac dorywczych, leczony jest z powodu zaburzeń nastroju i zachowania, padaczki, schorzeń kręgosłupa i nadciśnienia tętniczego. Przedłożył faktury za leki za miesiąc marzec, jak stwierdzono leki zgodne z zaleceniem lekarza. Dochodem strony jest renta w wysokości 418,07 zł, partycypuje w kosztach opłat ponoszonych za utrzymanie mieszkania – w wysokości 100,00 zł miesięcznie.

Decyzją z 11 kwietnia 2008 roku nr MOPS-FI/4263/W171/06/5367/2008 przyznano stronie zasiłek stały w wysokości 58,93 zł miesięcznie od 1 marca 2008 roku na stałe. W uzasadnieniu decyzji stwierdzono, że: „*Wysokość świadczenia w oparciu o art.37 ust.2 pkt.1 ustawy o pomocy społecznej ustal się w przypadku osoby samotnie gospodarującej jako różnicę pomiędzy kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej ustalonym zgodnie z art.8 ust.1 w/w ustawy, czyli 477 zł a dochodem tej osoby w miesiącu marcu, tj. 418,07 zł*”.

Zgodnie z art.8 ust.3 ustawy o pomocy społecznej „Za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony (...)”.

Jak stwierdził przykładowo Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu „1. W przypadku ubiegania się przez osobę niepełnosprawną o kontynuację wypłaty zasiłku stałego, o jakim mowa w art. 37 ust. 1 pkt 1 u.p.s., gdy kolejne orzeczenie o niepełnosprawności zostało przez uprawnione organy wydane z opóźnieniem wskutek okoliczności, za które strona nie ponosi odpowiedzialności, nie ma zastosowania przepis art. 106 ust. 3 u.p.s. w zakresie, w jakim określa początek przyznania i wypłacania zasiłku, uzależniając go od daty złożenia wniosku.

2. Przepis art. 106 ust. 3 u.p.s. dotyczy sytuacji, gdy wniosek o przyznanie określonego świadczenia jest pierwszym wnioskiem wszczynającym postępowanie.

3. Przepis art. 106 ust. 3 u.p.s. nie ma zastosowania, gdy zainteresowana osoba uzyskała prawo do świadczenia wcześniej i składa kolejny wniosek. W szczególności zaś przepis ten nie ma zastosowania, gdy zachodzi ciągłość niepełnosprawności uprawniającej do świadczenia, a potrzeba złożenia kolejnego wniosku powstała w związku z koniecznością

uzyskania następnego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności." (wyrok z dnia 29 stycznia 2009 r. sygn. IV SA/Po 312/08).

W opisanym przypadku orzeczenie z 1 lutego 2008 roku było kontynuacją poprzedniego orzeczenia, w oparciu o które strona do stycznia pobierała zasiłek stały. Ponadto, jak wynika z dokumentacji, w lutym klient miałby z przyczyn obiektywnych (z uwagi na hospitalizację) poważne trudności z zapoznaniem się z treścią orzeczenia oraz złożeniem wniosku.

Dodatkowo w kwietniu klient otrzymał zasiłek celowy w wysokości 50,00 zł na zakup leków i zasiłki celowe na zakup żywności, w ramach programu rządowego, w wysokości 100,00 zł na miesiąc kwiecień, maj, czerwiec i lipiec 2008 roku;

- W związku z kolejnymi wnioskami o pomoc, w okresie od sierpnia 2008 roku do września 2009 roku, poza zasiłkiem stałym, klient otrzymał decyzje przyznające mu zasiłki celowe specjalne: na leki w łącznej wysokości 180,00 zł; na odzież i obuwie w łącznej wysokości 80,00 zł; na środki czystości w wysokości 40,00 zł oraz na zakup żywności w łącznej wysokości 980,00 zł. W oświadczeniu o stanie majątkowym z 3 września 2008 roku klient ponownie oświadczył, iż nie posiada zasobów pieniężnych ani przedmiotów wartościowych, a jedyny jego dochód stanowią renta i zasiłek stały;

- Od 23 września 2009 roku strona przebywała na oddziale psychiatrycznym w szpitalu. W karcie wypisu stwierdzono, że pacjent wypisał się na własne życzenie, powinien kontynuować leczenie w Przychodni Zdrowia Psychicznego z powodu zaburzeń osobowości i zachowania. 9 listopada 2009 roku strona zwróciła się z wnioskiem o pomoc do MOPS. W wywiadzie przeprowadzonym 10 listopada 2009 roku pracownik stwierdził konieczności objęcia klienta specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie interwencji i pomocy w życiu w rodzinie;

Decyzją z 17 listopada 2009 roku nr MOPS-F1/4263/W171/06/012091/2009 przyznano stronie specjalistyczne usługi opiekuńcze na okres od 17 listopada 2009 roku do 31 marca 2010 roku w wymiarze 2 razy w tygodniu po 2 godziny dziennie. Jako realizatora usług wskazano Fundację na Rzecz Chorych na SM im. Bł. Anieli Salawy. Koszt godzinny usługi określono na 11,36 zł i zwolniono klienta z ponoszenia odpłatności za ww. usługi. W załączniku do decyzji określono zakres świadczonych usług, tj.: pomoc w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych (poradnictwo, wsparcie psychologiczne, rozmowy terapeutyczne), ułatwienie dostępu do edukacji i kultury, doradztwo, koordynacja działań innych służb na rzecz rodziny, kształtowanie pozytywnych relacji osoby wspieranej z osobami bliskimi oraz współpraca z rodziną (kształtowanie odpowiednich postaw, dostarczanie pacjentowi i jego rodzinie informacji o schorzeniach itp.). Decyzją z 4 stycznia 2010 roku podwyższono koszt 1 godziny usługi do 16,00 zł ale strona nadal pozostała zwolniona z odpłatności.

Ponadto strona otrzymała zasiłek celowy specjalny na leki w wysokości 150,00 zł i zasiłek na zakup żywności w kwocie 95,00 zł na miesiące listopad i grudzień 2009 roku;

- Kolejny wniosek o pomoc wpłynął 4 stycznia 2010 roku. W wywiadzie przeprowadzonym 5 stycznia 2010 roku pracownik socjalny zaznaczył „*od śmierci brata klienta między matką a klientem jest konflikt. Obecnie trwa wyjaśnianie czy klient próbował zaatakować matkę nożem. Od klienta uzyskałam informację, iż toczy się sprawa o przemoc wobec matki.*”. W odpowiedzi na pismo MOPS Komisariat Policji poinformował, że pod nadzorem Prokuratury Rejonowej prowadzi postępowanie przygotowawcze przeciwko klientowi o przestępstwa z art. 207§1 i art. 190§1 Kodeksu Karnego.

Strona otrzymała zasiłki celowe specjalne w wysokości 100,00 zł na zakup żywności w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie żywienia”, na miesiąc styczeń, i luty 2010 roku;

- 1 marca 2010 roku wpłynął kolejny wniosek strony o udzielenie pomocy. Jednocześnie 3 marca wpłynęło do Ośrodka pismo matki, w którym wyraża ona sprzeciw wobec realizacji usług opiekuńczych w jej mieszkaniu oraz oskarża syna o alkoholizm i ukrywanie dochodów

z handlu prowadzonego jej zdaniem na bazarze. Wywiad środowiskowy przeprowadzono 9 marca 2010 roku. W wywiadzie środowiskowym dochód strony wyliczono na kwotę 485,39 zł. Pracownik socjalny przedstawił sytuację rodziny w następujący sposób „W odniesieniu do pisma, które matka w/w złożyła w MOPSF1 dnia 03.03.2010 r. w/w oświadcza, że nie trudni się handlem starociami przy Hali targowej. Okazjonalnie wyprzedaje rzeczy (odzież) po zmarłym bracie i z tego tytułu osiąga dochód ok. 10,00 zł m-nie. Poinformowano w/w o konieczności informowania MOPS o każdej zmianie materialnej i każdym uzyskanym dochodzie. W/w oświadcza, że nie jest uzależniony od alkoholu, pobytu na Izbie Wyrzecznień traktuje jako przypadki incydentalne. W/w nie wyraża zgody na podjęcie terapii, twierdzi, że w jego przypadku jest to bezzasadne. Dnia 12.03.2010 r. wystąpiono do sądu o udostępnienie opinii biegłych o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu (postanowienie załączone do wywiadu). Z postanowienia wynika, iż w/w ma skłonności do nadużywania alkoholu i pod jego wpływem nasila się zaburzenie zachowania, jednak nie ma podstaw do rozpoznania cech uzależnienia. W/w został poinformowany o konieczności utrzymywania trzeźwego stylu życia, które jest bezwzględnym warunkiem przyznania pomocy (...)”.

Terapeuta realizujący specjalistyczne usługi opiekuńcze w notatkach sporządzonych 11 i 17 maja 2010 roku stwierdził, m.in. co następuje: „Matka p. (...) próbowała wciągać mnie w spór rodzinny sugerując, że „głupkowato uśmiecham się” i uważam ją „za wariatkę”. Po około kwadransie lub może dłuższym oskarżaniu syna (...) podeszła do mnie z propozycją porozmawiania (...) z córką przez telefon. Przez telefon usłyszałem wypowiedziane w podobnym, bardzo emocjonalnym tonie oskarżenia o znęcanie się, bicie matki (...). Usłyszałem także os siostry p. (...) że nie życzy sobie wizyt obcych mężczyzn w swoim mieszkaniu. W trakcie rozmowy siostra p. (...) poinformowała mnie o tym, że jest właścicielką tego mieszkania, które matka jej zapisała a zostało wykupione za jej pieniądze.”

„Podczas bezpośrednich kontaktów i długich rozmów nei zauważyłem, aby pan (...) był pod wpływem alkoholu. Zauważyłem u pana (...) nieco obniżony nastrój, który jednakże nie wpływa na kontakt słowny (...) Podczas spotkań (...) tylko raz miałem okazję obserwować jego zachowanie w stosunku do matki (...) W trakcie spotkań z (...) nie zaobserwowałem agresji w stosunku do matki.”.

Do akt włączono decyzję z 18 lutego 2010 roku Wojewody Małopolskiego utrzymującą w mocy zaskarżoną decyzję Prezydenta Miasta Krakowa odmawiającą wymeldowania klienta z miejsca pobytu stałego, czyli z mieszkania matki.

- Decyzją z 31 marca 2010 roku nr MOPS-F1/4263/W171/06/003906/2010 zmieniono decyzję z 11 kwietnia 2008 roku dot.. zasiłku stałego uznając, że od 1 kwietnia 2010 roku świadczenie to nie przysługuje z powodu przekroczenia wysokości kryterium dochodowego.

Jednocześnie przyznano stronie zasiłek celowy specjalny na leki w wysokości 50,00 zł oraz zasiłki celowe specjalne na zakup żywności w wysokości 75,00 zł na miesiąc kwiecień, maj i czerwiec 2010 roku w ramach programu rządowego.

Decyzją z 31 marca 2010 roku nr MOPS-F1/4263/W171/06/003905/2010 przyznano klientowi specjalistyczne usługi opiekuńcze na okres od 1 kwietnia do 30 września 2010 roku w wymiarze 2 razy w tygodniu po 2 godziny dziennie. Jako realizatora usług wskazano Fundację na Rzecz Chorych na SM im. Bł. Anieli Salawy. Koszt godziny usługi określono na 16,00 zł i zwolniono klienta z ponoszenia odpłatności za ww. usługi. W załączniku do decyzji określono zakres świadczonych usług, tj.: pomoc w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych (poradnictwo, wsparcie psychologiczne, rozmowy terapeutyczne), ułatwienie dostępu do edukacji i kultury, doradztwo, koordynacja działań innych służb na rzecz rodziny, kształtowanie pozytywnych relacji osoby wspieranej z osobami bliskimi oraz współpraca z rodziną (kształtowanie odpowiednich postaw, dostarczanie pacjentowi i jego rodzinie informacji o schorzeniach itp.);

- 18 maja 2010 roku Kierownik Filii Nr 1 MOPS, Kierownik Zespołu ds. Osób Starszych i Niepełnosprawnych i pracownik socjalny Ośrodka, przeprowadzili rozmowę z zainteresowanym, której treść zawarto w sporządzonym na tą okazję protokole. W protokole stwierdzono m.in.: „W trakcie rozmowy Pan (...) kolejny raz oświadczył, iż nie posiada żadnych oszczędności ulokowanych na lokatach bankowych. Jedynym dochodem w/w jest renta inwalidzka ZUS przelewana na konto (...). W 2002 r. pan (...) posiadał na koncie w Banku Śląskim kwotę 40.000,00 zł jednak pieniądze te jak oświadcza przeznaczył na ratowanie działalności gospodarczej, którą w obecnym czasie prowadził oraz na bieżące potrzeby życiowe. W/w zakończył prowadzenie działalności w latach 1005/2006, zamknął konto prowadzone w Banku Śląskim (...) poinformował, iż zgodnie ze składanymi w latach 2006-2010 oświadczeniami majątkowymi nie dysponował w tym czasie żadnymi oszczędnościami i nie posiadał żadnych dodatkowych dochodów oprócz jednorazowej kwoty uzyskanej w 2010 r. w wysokości 10,00 zł ze sprzedaży rzeczy po zmarłym barcie (...)

- W/w ponownie stwierdził, iż nie nadużywa alkoholu, nie jest osobą uzależnioną. Stale zażywa leki. Pobytu w Izbie Wyrzeczewień traktuje incydentalnie, opłaty za powyższe zostały umorzone przez komornika. Klient zobowiązał się do przedstawienia wyciągów z konta Banku Pocztowego i banku Śląskiego do 24.05.2010 r.(...)”. Do akt dołączono kolejne Oświadczenie klienta z 18 maja 2010 roku, w którym potwierdza on powyższe ustalenia. Na dzień kontroli Ośrodek nadal prowadził postępowanie wyjaśniające w tej sprawie.

Do akt dołączono ponadto notatkę służbową z 17 maja 2010 roku, sporządzoną przez Kierownika Zespołu ds. Osób Starszych i Niepełnosprawnych z wizyty pracownika na bazarze przy Hali Targowej w dniu 16 maja 2010 roku, która miałyby ewentualnie potwierdzić fakty wskazane przez skarżącą w jej piśmie.

Zgodnie z oświadczeniem pracownika socjalnego „Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Filia Nr 1, ul. Rzeźnicza 2 w Krakowie nie prowadzi i nie prowadził w przeszłości postępowania dotyczącego przyznania miejsca w Domu Pomocy Społecznej dla Pani (...) – matki Pana (...)”.

Po analizie treści skargi i skonfrontowaniu jej z posiadaną przez MOPS Kraków dokumentacją należy stwierdzić, iż przeprowadzone czynności kontrolne nie wykazały nieprawidłowości co do zasadności udzielonych świadczeń pieniężnych. Wysokość świadczeń obliczana była prawidłowo, można mieć jedynie co najwyżej wątpliwości co do zasadności 2 opisanych wyżej decyzji (o zwrocie zasiłku okresowego jako świadczenia nienależnie pobranego oraz w przypadku nieprzyznania zasiłku okresowego za miesiąc sierpień 2007 roku). W sytuacji gdy klient nie zgłaszał posiadania oszczędności, a obowiązujące uregulowania prawne nie zobowiązują banków do udzielania ośrodkom pomocy społecznej informacji o wysokości przechowywanych środków pieniężnych, nie można uznać, iż przyznawanie Panu Andrzejowi W. świadczeń nastąpiło w wyniku błędnego postępowania MOPS Kraków. Oczywiście w oparciu o informację przekazane przez skarżącą o wysokości posiadanych przez syna oszczędności zachodzi konieczność przeprowadzenia przez MOPS Kraków stosownego postępowania wyjaśniającego. Również zarzut o niesłuszne przyznanie specjalistycznych usług opiekuńczych nie znajduje potwierdzenia, gdyż z znajdujących się w aktach dokumentacji medycznej wynika potrzeba przyznania Panu Andrzejowi W. tego typu pomocy. Nie znalazły również potwierdzenia zarzuty o udzielaniu Panu Andrzejowi W. o pomocy MOPS w umieszczeniu skarżącej w cyt.: „domu starców”, gdyż postępowanie w takiej sprawie nie było w ogóle prowadzone.

Mając na uwadze powyższe, w świetle wszystkich opisywanych w tym protokole zdarzeń i faktów, skargę Pani Rozalii S. uznaje się za bezzasadną.

Inspektorzy kontrolujący dokonali wpisu w książce kontroli, określając zakres i termin przeprowadzonej kontroli.

Na tym protokół zakończono.

Pouczenie

Zgodnie z § 15 ust. 2 pkt 7 w związku z § 16 ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 z późn. zm.) kierownikowi kontrolowanej jednostki przysługuje prawo zgłoszenia przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole – w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu – do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego. Ponadto zgodnie z § 16 ust. 1 ww. rozporządzenia kierownikowi kontrolowanej jednostki przysługuje prawo do odmowy podpisania protokołu – z podaniem w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania – pisemnych wyjaśnień przyczyn tej odmowy.

Do protokołu wniesiono zastrzeżenia / nie wniesiono zastrzeżeń.

Po przeczytaniu, niniejszy protokół podpisano na każdej stronie.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczeniem odbioru otrzymuje Dyrektor jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

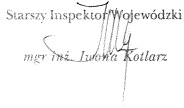
Data otrzymania protokołu:

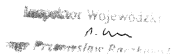
26.07.2010
Data i miejsce podpisania protokołu:
27.07.2010 Krosno

Podpis Dyrektora jednostki kontrolowanej:

DYREKTOR
mgr Józefa Grodzka

Podpisy inspektorów kontrolujących:

Starszy Inspektor Wojewódzki
mgr inż. Luana Kotlarz

Inspektor Wojewódzki
mgr Przemysław Paćka